

Jaarverslag 2024

Rekenkamer Heemskerk

Februari 2025

Voorwoord

Graag bieden wij u hierbij het jaarverslag 2024 van de Rekenkamer van de gemeente Heemskerk aan. Het jaarverslag bevat de weergave van de activiteiten die Rekenkamer in 2024 heeft uitgevoerd en de financiële verantwoording daarover.

In het afgelopen jaar heeft de Rekenkamer drie onderzoeken om handen gehad om de gemeenteraad te ondersteunen bij zijn controlerende en kaderstellende taak: Duurzaamheid in de fysieke sector, Armoedebeleid en schuldhulpverlening en Robuustheid van de Omgevingsdienst IJmond.

Verder is vermeldenswaardig dat de per 1 januari 2023 van kracht geworden Wet versterking decentrale rekenkamers in 2024 is vertaald naar een geactualiseerde Verordening. Die verordening is het 'huis' waarin de Rekenkamer zijn werk doet. In het afgelopen jaar is tevens gestart met het vertalen van die nieuwe verordening naar ons Reglement van Orde, Onderzoeksprotocol en Privacyreglement. Dat proces wordt begin 2025 afgerond.

Ten slotte heeft de Rekenkamer blijvend ingezet op een hechte band met de gemeenteraad door het maken van een inventarisatieronde langs de fracties, het uitbrengen van enkele nieuwsbrieven en periodiek overleg met de Auditcommissie als begeleidingscommissie van de Rekenkamer. Ook is de website, belangrijk voor de (wettelijk verplichte) openbaarheid van onze informatie, goed op orde gehouden.

Wederom heeft de Rekenkamer de taken met veel plezier uitgevoerd en verder vormgegeven. We danken de gemeenteraad voor het in ons gestelde vertrouwen. Wij zullen ons ook in 2025 inzetten om de raad van dienst te zijn met waardevolle en leerzame onderzoeken.

Met vriendelijke groet,

Frank van der Knaap
Voorzitter Rekenkamer Heemskerk

Inhoud

Voorwoord	3
1 Inleiding	1
2 Onderzoek in 2024	1
3 Voortgang en ontwikkelingen in 2024	3
4 Andere activiteiten	3
5 Personele bezetting	4
6 Financiële verantwoording 2024	4

1 Inleiding

Met dit jaarverslag wil de Rekenkamer Heemskerk verantwoording afleggen over de werkzaamheden die in het afgelopen jaar zijn verricht en de uitgaven die daarbij zijn gedaan. Naast het uitvoeren en begeleiden van onderzoek (hoofdstuk 2) heeft de Rekenkamer in 2024 aandacht besteed aan andere zaken, zoals de vergaderingen en de implementatie van de nieuwe wetgeving voor rekenkamers. Daarvan doen we verslag in hoofdstuk 3. In hoofdstuk 4 gaan we in op de andere relevante activiteiten die de leden van de Rekenkamer in 2024 hebben ondernomen. Hoofdstuk 5 geeft aan welke personen betrokken zijn geweest bij het Rekenkamerwerk. In hoofdstuk 6 geven we inzicht in de bestedingen van de middelen, die door de gemeenteraad aan de Rekenkamer ter beschikking zijn gesteld. Ten slotte sommen we in hoofdstuk 7 alle besluiten op die de raad heeft aangenomen op basis van de rekenkameronderzoeken in de lopende raadsperiode.

2 Onderzoek in 2024

In 2024 heeft de Rekenkamer drie onderzoeken onder handen gehad. (1) 'Duurzaamheid in de fysieke sector', (2) 'Ervaringen van doelgroepen met de uitvoering van het armoedebeleid' en (3) 'Robuustheid van de Omgevingsdienst IJmond'.

(1) 'Duurzaamheid in de fysieke sector'

Dit onderzoek is grotendeels in 2023 uitgevoerd. Een tussenrapportage is in januari 2024 in een raadscommissie besproken. Daarna is het onderzoek afgerond met twee concrete producten: Handreiking beoordeling Programmaplan Energietransitie (februari) en het eindrapport Duurzaamheid in de fysieke sector (april).

In dit onderzoek stond de vraag centraal naar de wijze waarop de gemeente uitvoering geeft aan de duurzaamheidsdoelen en aan de effectiviteit van daarvan. Bij aanvang van dit onderzoek is geconstateerd dat er nog weinig uitvoering was gegeven aan de eerder vastgestelde doelen. Daarom heeft de Rekenkamer de focus verlegd naar het nog in wording zijnde Programma Energietransitie. De Rekenkamer heeft een beoordeling gegeven van de 70%-versie van het programma.

Veruit de meeste adviezen van de Rekenkamer zijn door de raad overgenomen en hebben een plek gevonden in de definitieve versie van het programma. In het enkele geval waarin de raad het advies van de Rekenkamer niet heeft overgenomen, namelijk het versterken van de gebiedsgerichte aanpak van maatregelen, heeft aan dat raadsbesluit een degelijk debat ten grondslag gelezen.

Voor de bespreking van de definitieve versie van het Programma heeft de Rekenkamer nog expliciet aandacht gevraagd voor het risicomanagement en voor het vergaren van uitvoeringsgerichte informatie bij derden. Onze aanbevelingen zijn overgenomen, met dien verstande dat het college van de raad de ruimte heeft gekregen om deze aandachtspunten wat minder strikt in te vullen dan was voorgesteld.

De Rekenkamer is verheugd over het feit dat zij een bijdrage heeft kunnen leveren aan het actieve proces om van de conceptversie tot het definitief Programma Energietransitie te komen. Daarmee zijn we dichterbij het beleidsproces gekomen dan gebruikelijk is. Dat was niet zonder discussie, maar we zijn gesterkt door de opvatting van het Presidium en de raad dat dit ex ante-onderzoek groen licht heeft gekregen. De gemeenteraad heeft de mogelijkheid van het uitvoeren van een ex ante en ex durante onderzoek expliciet in de Verordening op de Rekenkamer vastgelegd. De Rekenkamer zal ook in de toekomst van deze mogelijkheden gebruik maken, maar uitsluitend wanneer daarvan een duidelijke meerwaarde te verwachten is.

Het belangrijkste is echter het resultaat: er ligt een goed doortimmerd plan voor de uitvoering van de energietransitie. Daarnaast heeft het onderzoek een handreiking opgeleverd, die niet alleen voor dit onderzoek een goed instrument is gebleken om het uitvoeringsprogramma te beoordelen, maar ook inzetbaar is bij andere beleidsplannen. Kortom, een blijvend instrument voor de gemeenteraad. De Rekenkamer is blij dat we hier een steentje aan hebben kunnen bijdragen.

(2) 'Ervaringen van doelgroepen met de uitvoering van het armoedebeleid'

Na een voorbereidende verkenning in 2023 is de Rekenkamer in 2024 begonnen met een onderzoek naar de uitvoering van het armoedebeleid (minimabeleid en schuldhulpverlening) in Heemskerk. Daarbij is vooral gekeken naar de uitwerking in de praktijk. Worden de beoogde doelgroepen daadwerkelijk bereikt? En wat zijn de ervaringen van de gebruikers van de regelingen?

Maar ook is aandacht besteed aan de inhoud van het huidige armoedebeleid en aan de verwachte ontwikkelingen met de vraag of de thans gebruikte instrumenten op die ontwikkelingen zijn toegesneden.

Om een antwoord te kunnen geven op de onderzoeksvragen zijn de volgende instrumenten ingezet:

- een analyse van het beleid en uitvoerings- verantwoordingsdocumenten;
- een data-analyse van openbare bronnen om armoedecijfers en de ontwikkelingen daarin in beeld te krijgen;
- interviews met beleidsmedewerkers, uitvoerders en een aantal ketenpartners;
- telefonische interviews met inwoners met een laag inkomen;
- een werksessie met raadsleden, ambtenaren en ketenpartners.

Bij het sluiten van 2024 is ambtelijk wederhoor toegepast op de conceptrapportage. De afronding van het rapport en de aanvulling met conclusies en aanbevelingen volgt in januari 2025. De bestuurlijke wederhoor en het aanbieden van het definitieve rapport aan de gemeenteraad vallen in de eerste maanden van 2025.

(3) 'Robuustheid van de Omgevingsdienst IJmond'

In de commissievergadering (BFEZ) van 7 mei 2024 hebben tal van raadsleden aangegeven (te) beperkt inzicht te hebben in de robuustheid en (kosten)effectiviteit van de Omgevingsdienst IJmond. Daar waar de gemeente zich voorbereidt op financiële krapte, vraagt de ODIJ voor 2025 om extra middelen om de taken goed te kunnen uitvoeren. In de raadsvergadering van 27 juni 2024 is gevraagd of de Rekenkamer van dienst kan zijn bij vragen over de robuustheid op de middellange termijn. Aan dat verzoek wil de Rekenkamer graag gevolg geven.

De Rekenkamer Heemskerk wil met dit onderzoek inzichtelijk maken of de ODIJ op de middellange termijn (3 tot 5 jaar) een financieel en operationeel robuuste (toekomstvaste) organisatie is. Ook de rol van de gemeenteraad wordt daarbij betrokken.

Het is verstandig om een onderzoek naar een regionale regeling in regionaal verband op te pakken. In samenwerking met anderen kan het onderzoek breder en dieper worden opgezet. De Rekenkamer Heemskerk heeft bij de collega's geïnventariseerd of zij willen meedoen. Op het moment van het schrijven van dit jaarverslag staat de teller op negen deelnemers, waaronder de provincie.

In het laatste kwartaal van 2024 is vanuit de Rekenkamer Heemskerk gestart met het beschrijven van een inhoudelijke opzet van het onderzoek. In november 2024 is een startbijeenkomst belegd om inhoudelijke, praktische en financiële afspraken met elkaar te maken. Dat proces is ultimo 2024 nog niet afgerond; het blijkt in de praktijk dat het samenwerken met een groter aantal Rekenkamers arbeidsintensief is en meer tijd voor overleg vraagt. Het is de bedoeling dat het onderzoek begin 2025 daadwerkelijk van start gaat en eind van dat jaar is afgerond.

3 Voortgang en ontwikkelingen in 2024

Vergaderjaar 2024

De Rekenkamer heeft in 2024 elf keer vergaderd, afwisselend digitaal en fysiek. Daarnaast zijn zes fysieke overleggen geweest in het kader van specifieke lopende onderzoeken en een veelvoud aan digitale overleggen.

Eén keer heeft de Rekenkamer overlegd met de voltallige Auditcommissie.

In het laatste kwartaal hebben leden van de Rekenkamer de fracties bezocht en vooral gesproken over hun wensen met betrekking tot nieuw onderzoek. Dit heeft geresulteerd in een actuele groslijst voor onderzoek. Deze is in het jaarplan 2025 als bijlage opgenomen.

Nieuwsbrieven

De Rekenkamer heeft in 2024 drie nieuwsbrieven uitgebracht (januari, juli en november). In het rondje langs de fracties is meermaals gemeld dat de nieuwsbrief zeer wordt gewaardeerd.

Website

De websitepagina van de Rekenkamer is actueel. Niet alleen de onderzoeksrapporten en de nieuwsbrieven, maar ook de nieuwe verordening is gepubliceerd.

4 Andere activiteiten

De Rekenkamer Heemskerk hecht eraan dat de leden actief zijn in rekenkamerwerk in brede zin.

Frank van der Knaap is in 2024 actief geweest voor de Vereniging van Rekenkamers (VvR) als docent van de introductiecursus van nieuwe rekenkamerleden en als lid van de congrescommissie. Daarnaast was hij vice voorzitter van de Rekenkamer van Alphen aan den Rijn.

Felix van Beek was in 2024 werkzaam als interim griffier in Krimpenerwaard en als voorzitter van de Rekenkamer Amstelveen.

Marijke Zewuster participeerde in 2024 namens de Rekenkamer Heemskerk in het regionale overleg van de kring Rekenkamers boven 't IJ.

Een volledig overzicht van de nevenfuncties is gepubliceerd op de website.

Voorts houden alle leden van de Rekenkamer Heemskerk actief hun kennis actueel door deel te nemen aan cursussen, congressen, webinars en workshops die door de VvR of derden worden georganiseerd.

5 Personele bezetting

In 2024 bestond de Rekenkamer Heemskerk uit drie onafhankelijke leden, waaronder de voorzitter. Het betreft Frank van der Knaap (voorzitter), Felix van Beek en Marijke Zewuster. Conform de Gemeentewet zijn de leden van de Rekenkamer voor een zittingstermijn van zes jaar benoemd.

Rekenkamer-lid	Datum benoeming	Einde termijn	Herbenoembaar
F.C.A. van der Knaap	19 december 2019	19 december 2025	Ja
F.A.J.M. van Beek	27 juni 2019	27 juni 2025	Ja
M.C. Zewuster	28 september 2023	28 september 2029	Ja

In 2024 is de Rekenkamer tot en met april ondersteund door mw. Anke Hartog, werkzaam als raadsadviseur op de griffie van Heemskerk, vanaf mei door mw. Julia de Langen, raadsadviseur a.i. (via Necker).

6 Financiële verantwoording 2024

In 2024 heeft de Rekenkamer het toegekende budget als volgt besteed. De realisatiecijfers 2024 zijn op het moment van verschijnen van dit jaarverslag bij de Rekenkamer nog niet allemaal gespecificeerd bekend.

Bedragen in €	Begroot 2024	Realisatie 2024	Verschil
Onderzoeks- en advieskosten	52.099	21.277	-30.822
Vergoeding externe Leden	17.060	17.136	+76
Kosten ambtelijke ondersteuning Griffie	17.060	19.466	+2.406
Overige kosten, zoals lidmaatschap NVRR	3.000	1.350	-1.650
Totaal	89.219	59.229	29.990/-

In 2024 vond aldus een onderbesteding van het budget plaats van € 29.990,-. Dat bedrag van vloeit conform de afspraken terug naar de algemene middelen van de gemeente.

De onderbesteding is veroorzaakt doordat het geplande onderzoek naar de werkdruk van de gemeenteraad niet tot uitvoering is gekomen. Daarvoor is het onderzoek naar de Omgevingsdienst IJmond in de plaats gekomen. De uitgaven voor dat onderzoek vallen echter geheel in het jaar 2025.